

KHAS CESD

Enerji Haber Bülteni

Sayı 17
Ocak-Şubat 2021

Enerji ve İklim Sohbetleri'nde dört yeni etkinlik

CESD ile Enerji ve İklim Değişikliği Vakfı (ENİVA) koordinasyonunda düzenlenen Enerji ve İklim Sohbetleri dizisi Ocak ve Şubat aylarında dört etkinlikle devam etti. Youtube kanalında yayınlanan sohbetlerin konu ve konukları şöyle:

- "Enerji-Çevre-İklim", Dr. Oğuz Can, ETKB Enerji Verimliliği ve Çevre Dairesi Başkanı, 5 Ocak 2021.

ENERJİ VE İKLİM SOHBETLERİ-6
Enerji-Çevre-İklim

Moderatör
Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger

Konuk
Dr. Oğuz Can

- "İklim, Enerji ve Finans", Ebru Dildar Edin, Garanti BBVA Genel Müdür Yardımcısı, 19 Ocak 2021.

ENERJİ VE İKLİM SOHBETLERİ-7
İklim, Enerji ve Finans

Moderatör
Dr. Uygur Özesmi

Konuk
Ebru Dildar Edin

- "Doğa ve İnsan için Yeni Bir Başlangıç", Uğur Bayar, WWF Yönetim Kurulu Başkanı, 2 Şubat 2021.

ENERJİ VE İKLİM SOHBETLERİ-8
Doğa ve İnsan için Yeni Bir Başlangıç

Moderatör
Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger

Konuk
Uğur Bayar

- "Sürdürülebilir Gelecek için Enerji", Kivanç Zaimler, Sabancı Holding Enerji Grup Başkanı, 17 Şubat, 2021.

ENERJİ VE İKLİM SOHBETLERİ-9
Sürdürülebilir Gelecek için Enerji

Moderatör
Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger

Konuşmacı
Kivanç Zaimler

Üniversitemize Yeni Bir
ERASMUS+ Proje Desteği

"Good DEEDs-
Digital Energy
Efficiency Designers"

CESD'den Erasmus+ projesi

Türkiye Koordinatörlüğünü Prof. Dr. Meltem Ucal'ın üstlendiği, "Good DEEDs-Digital Energy Efficiency Designers" başlıklı Erasmus+ Key Action 2 (KA226) projesi desteklenmeye hak kazandı. CESD bünyesinde yürütülecek projede Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden 7 kuruluş yer alıyor. Toplam bütçesi 449,893 euro olan projenin süresi 36 ay olarak belirlendi.

CESD akademisyenleri en iyi 6000 akademisyen listesinde

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Dışkapı Yıldırım Beyazıt Eğitim ve Araştırma Hastanesi öğretim üyesi Prof. Dr. Murat Alper'in Researchgate.com'da yayınladığı "Türkiye'de en çok atıf alan ve H index'i en yüksek 6.000 akademisyen" başlıklı çalışmada, Türk üniversitelerinde görev yapan yerli ve yabancı akademisyenler içinde Google Scholar profillerine göre en çok atıf alan ve H index'ine sahip ilk 6000 kişi açıklandı. Listede CESD merkezinden iki akademisyen yer aldı. CESD Müdürü Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger 2131 atıfı ile 1845'inci, 20 h-index'le 2798'inci olurken, CESD Müdürü Yardımcısı Doç. Dr. Gökhan Kirkil 1335 atıfı ile 3707'inci, 18 h-indexle 3935'inci sırada yer aldı.

CESD'den beş yeni akademik yayın

CESD akademisyenleri tarafından ikisi kitap bölümü üçü makale olmak üzere toplam beş çalışma yayımlandı. Yayınların detayları ise şöyle:

- Ediger, V.Ş., In Press, Chapter 4. Global Energy Use, in: Robert Brinkmann, Palgrave Global Handbook of Sustainability, Springer Nature.
- Ediger, V.Ş., Bowlus, J.V., Dursun, A.F., 2021, "Chapter 8: China's Energy-Supply Security in the Multi-Energy Transition Period from Fossil Fuels to Renewable Energy, in: Jingzheng Ren, ed., China's Energy Security: Analysis, Assessment and Improvement, World Scientific Publishing, U.K., p. 199-215. ISBN-13: 978-1786349217
- Ucal, M., Günay, S., 2021, "Household Happiness and Fuel Poverty: a Cross-Sectional Analysis on Turkey", Applied Research Quality Life,
- Ediger, V.Ş., 2021, Doğal Gazda Yeni Umutlar: Karadeniz'de Sakarya Keşfi, Yüksek Öğretim Dergisi, 19: 49-54.
- Bowlus, J.V., 2020, "Shifting Energy-Security Priorities and the Iran-Turkey Pipeline Scheme, 1967-1971", Diplomatic History.

CESD
Akademisyenleri
En İyi 6000'de

KHAS CESD

Enerji Haber Bülteni

Sayı 17
Ocak-Şubat 2021

CESD Youtube sayfası yenilendi

CESD'nin etkinlik kayıtlarının yayınladığı CESD Youtube Kanalı yenilendi. Merkez'in kanalında yayınlanan oynatma listelerinin bir kısmı ise şöyle:

- Enerji ve İklim Sohbetleri
<https://bit.ly/2Nwt7Og>
- Graduate Student Conference on Energy and Sustainable Development (GSCESD 2020)
<http://bit.ly/3kuPr6V>
- Online Energy Talks
<https://bit.ly/3syDmAm>
- Energy Talks
<https://bit.ly/3uD81OT>
- Enerjide Bir Dakika
<https://bit.ly/3kuAulx>
- Energy in One Minute
<https://bit.ly/3uylxLb>

Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger Şişli Terakki Vakıf Okulları'nın konuğu oldu

CESD Müdürü Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger Şişli Terakki Vakıf Okulları'nın 24 Şubat Çarşamba günü düzenlediği online söyleşiye katıldı. "İklim Değişikliği ve Küresel Isınma" konulu söyleşi lise öğrencileri arasında büyük ilgi gördü. CESD, gençlerin konuya olan ilgilerini arttırmak amacıyla bu tür etkinlikleri sürdürmeyi amaçlamaktadır.

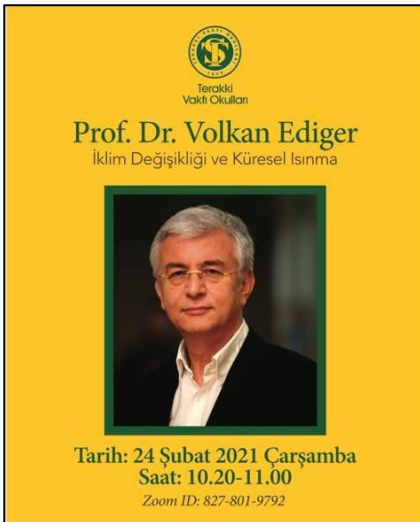

Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Yüksek Lisans Programı'na ilgi büyüyor

CESD Merkezi'nin koordinasyonunda yürütülen Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Yüksek Lisans Programı'na ilgi giderek büyüyor. Programa, 2020-2021 Bahar Dönemi'nde rekor sayıda öğrenci başvuru yaptı. Başvuranların 24'ü yabancı uyruklu olurken 5'i Türk üniversiteleri mezunu. 12 farklı ülkeden yapılan başvurular arasında 5 kişi ile Pakistan, 4 kişi ile Sudan ve 3 kişi ile de Liberia ilk üç sırada yer alıyor. Diğer ülkeler ise şöyle sıralanıyor: Suriye

(2), Mısır (2), Nijerya (2), Fas (2), Azerbaycan (1), Yemen (1), Ürdün (1), Libya (1), Filistin (1). 2016-2017 Kış Dönemi'nde öğrenci almaya başlayan program ilk mezunlarını 2018'de vermişti. Halen 18 öğrencinin çalışmalarını sürdürdüğü programdan günümüze kadar 11 öğrenci mezun oldu.

Program son mezununu Şubat ayında Musa Enes Uslu'nun tez savunmasıyla verdi. Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger'in danışmanlığını yaptığı ve jüride ayrıca Doç. Dr. Gökhan Kırkil ile Dokuz Eylül Üniversitesi'nden Doç. Dr. İstemi Berk'in bulunduğu tez "A Road Map to Increase Solar Energy Prosumers in Turkey" başlığını taşıyor.

KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ
CESD HABER BÜLTENİ

Sayı 17, Ocak-Şubat 2021

Merkez Müdürü

Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger

Yönetim Kurulu

Doç. Dr. Gökhan Kirkil, Müdür Yardımcısı

Prof. Dr. Meltem Şengün Ucal

Prof. Dr. Ahmet Yücekaya

Yayın Kurulu

Begüm Ünlü

Ethem Uğur

Hazal Mengi Dinçer

Mesut Can Yılmaz

Özlem Dilara Gültaş

Salihe Kaya

Kadir Has Üniversitesi

Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma

Araştırma ve Uygulama Merkezi (CESD)

Cibali Kampüsü

Kadir Has Caddesi,

34083 Cibali, İstanbul

<http://www.khas.edu.tr/>

Tel: +90 (212) 533 6532/4944

Enerji ve İklim Sohbetleri'nde dört yeni etkinlik	1
CESD'den Erasmus + Projesi	1
CESD akademisyenleri en iyi 6000 akademisyen listesinde	1
CESD'den beş yeni akademik yayın	1
CESD Youtube sayfası yenilendi	2
Prof. Dr. Volkan Ş. Ediger Şişli Terakki Vakıf Okulları'nın konuğu oldu	2
Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Yüksek Lisans Programı'na ilgi büyüyor	2
TANAP'tan 9,4 milyar metreküp doğal gaz alındı	4
Elektrik santrallerinde doğal gaz tüketimi arttı	4
Rüzgardan elektrik üretiminde rekor kırıldı	4
Elektrikli araçlarda ÖTV arttı	4
YEKDEM'de yeni dönem	4
İklim Değişikliği ile Mücadele Sonuç Bildirgesi açıklandı	4
Enerji dağıtım yatırımlarının yüzde 28'i Enerjisa'dan	4
Yeşil Mütabakat'a uyum Türkiye'ye yeni fırsatlar sunabilir	4
Türetim ekonomisinin ilk somut örneği olan İzmit Çarşısı açıldı	4
Dünyadaki enerji dönüşümü yatırımları yarım trilyon doları geçti	5
Asya'da LNG fiyatlarında rekor kırıldı	5
JP Morgan petrol fiyatlarında artış öngörüyor	5
Teksas'ta dondurucu soğuklar 4 milyon aboneyi elektriksiz bıraktı	5
Avrupa'da fosil ilk kez yenilenebilirin gerisinde kaldı	5
Avrupa'da elektrikli araç satışında büyük artış	5
Almanya elektrikli araçlara verdiği teşvikleri 6 kat artırdı	5
Norveç'te elektrikli araçların pazar payı yüzde 50'yi geçti	5
Birol'dan enerji dönüşümüne dair açıklamalar	5
Biden, temiz enerji araştırmalarına 100 milyon dolar daha ekliyor	6
2030'da hidrojene yatırım 300 milyar dolara ulaşacak	6
Amerika Paris Anlaşması'na yeniden katıldı	6
Bitcoin'e harcanan enerji gündemde	6
Pandemide ozon kirliliği seviyesinde düşüş	6
Fransa'daki davada devlet iklim mücadelesinde yetersiz bulundu	6
Fosil yakıtlar 5 kişiden 1'ini öldürüyor	6
İnsan vücudu elektronik cihazlara güç sağlamak için elektrik depolayabilir mi?	6
Referanslar	7

CESD

Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Araştırma ve Uygulama Merkezi

Enerjinin farklı alanlarında ihtisaslaşmış uzmanların çalışma yaptığı CESD'nin amacı, çeşitli enerji konularında Türkiye ve çevresiyle ilgili olarak yerel, bölgesel ve küresel çapta disiplinler arası eğitim ve araştırma faaliyetleri yürütmek ve bu faaliyetler sonunda ortaya çıkan bilgi, yorum ve analizleri ulusal ve uluslararası kamuoyu ile paylaşarak toplumun sürdürülebilir kalkınmasına katkıda bulunmaktır. Merkez sayesinde, Kadir Has Üniversitesi'nde enerji konularında yürütülen eğitim ve araştırma faaliyetleri desteklenerek uluslararası standartlardaki çalışmalar geliştirilmekte ve yeni uygulamalarla enerji alanındaki eğitim ve araştırmanın kapsam ve niteliği genişletilerek etkinliği artırılmaktadır. Bu amaçla merkezle koordineli bir biçimde Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma YL programı yürütülmektedir.

Enerji Haberleri

TANAP'tan 9,4 milyar metreküp doğal gaz alındı¹

Türkiye üzerinden Avrupa'ya transfer edilecek doğalgazı taşıyacak olan Güney Gaz Koridoru'nun Türkiye ayağı olan TANAP aracılığıyla 9,4 milyar metreküp doğal gaz transfer edildiği Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından açıklandı. Bakan Fatih Dönmez'in yaptığı açıklamada, Türkiye'nin ulusal ve bölgesel enerji güvenliğini daha da artırabilmek için çok boyutlu enerji politikalarının devam edeceği ifade edildi. Son yıllarda altyapı projeleri geliştirilerek doğal gazda arz güvenliğinin artırılmasına yönelik önemli adımların atıldığını da ayrıca vurguladı.

Elektrik santrallerinde doğal gaz tüketimi arttı²

Türkiye'nin doğal gaz tüketimi Aralık ayında 6,73 milyar metre küp (bcm) olarak gerçekleşti. İthal edilen doğal gazın 4,87 bcm'i boru hatlarıyla, 1,39 bcm'i ise LNG yoluyla ithal edildi. Aralık ayında boru hatlarıyla ithal edilen doğal gaz miktarı bir önceki yıla göre yüzde 32,9 artarken, LNG ithalatında ise yüzde 20,6 düşüş gerçekleşti.

Rüzgardan elektrik üretiminde rekor kırıldı³

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre, Türkiye'de rüzgardan elektrik üretiminde rekor kırıldı. 2021 yılı Ocak ayında tarihte ilk defa aylık bazda yüzde 10'luk payla rekor kırıldığı açıklandı. Böylece Türkiye'nin Ocak ayı itibarıyla rüzgâr enerjisi kurulu kapasitesi 9 bin 7 megavat (MW) olarak kayıtlara geçti.

Elektrikli araçlarda ÖTV arttı⁴

2 Şubat 2021 tarihinde Resmî Gazete'de yayınlanan karara göre elektrikli otomobillerden alınan Özel Tüketim Vergisi'nde (ÖTV) düzenleme yapıldı. Motor gücü 85 kilovat (kW) olan elektrikli araçlarda ÖTV oranı yüzde 3'ten yüzde 10'a yükseltildi. ÖTV, 85 kW ile 120 kW arasındaki araçlarda yüzde 7'den yüzde 25'e, motor gücü 120 kW'ın üstünde olan araçlarda ise oran yüzde 15'ten yüzde 60'a yükseltildi.

YEKDEM'de yeni dönem⁵

30 Ocak 2021 tarihinde yayınlanan karara göre YEKDEM kapsamında 1 Temmuz 2021 sonrasında uygulanacak alım fiyatları belli oldu. 1 Temmuz 2021 ile 31 Aralık 2025 arasındaki dönemde devreye girecek YEK belgeli santrallerde üretilen elektrik için 10 yıl boyunca, bu santrallerde yerli ekipman kullanıldığı takdirde ise bu sürenin 5 yılı boyunca garantili alım fiyatı uygulanacak. Türk Lirası bazlı olarak belirlenen fiyatlar 1 Nisan 2021 tarihinden itibaren başlamak üzere üçer aylık dönemler halinde güncellenecek. Kararla birlikte, 1 Temmuz 2021'den sonra devreye girecek jeotermal enerji santralleri için 54 kuruş/kWh, hidroelektrik santralleri için 40 kuruş/kWh, rüzgâr ve güneş enerjisi santralleri için 32 kuruş/kWh, biyokütle santralleri için ise kullandıkları kaynağa göre farklılıklar olmak üzere 32, 50 veya 54 kuruş/kWh ödenecek. Yerli katkı ödemeleri ise tüm santraller için 8 kuruş/kWh olarak uygulanacak.

İklim Değişikliği ile Mücadele Sonuç Bildirgesi açıklandı⁶

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından düzenlenen "İklim Değişikliğiyle Mücadele Toplantısı"nda Bakan Murat Kurum, Türkiye'de iklim değişikliğiyle mücadele hedeflerini ortaya koyan "İklim Değişikliğiyle Mücadele Sonuç Bildirgesi"ni kamuoyuna açıkladı. Bildirge'ye göre, 2030 yılına kadar güneş enerjisi kapasitesi 10 GW, rüzgâr enerjisi kapasitesi ise 16 GW'a çıkarılacak. Ayrıca, Temiz üretim teknolojilerine yatırım yapan tesisleri ödüllendiren Emisyon Ticaret Sistemi de hayata geçirilecek. İklim Kanunu için, temel ilke, sorumluluk ve eylemleri içeren kapsamlı bir İklim Değişikliğiyle Mücadele Raporu Meclise sunulacak. Ayrıca, tüm kurumların, sera gazı salımı azaltımına ve iklim değişikliğine uyum sağlamasına yönelik 2050 Ulusal İklim Değişikliği Stratejisi ve Eylem Planı da uygulamaya konulacak.

Enerji dağıtım yatırımlarının yüzde 28'i Enerjisa'dan⁷

Enerjisa tarafından, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın "elektrik dağıtım şirketlerinin 2016-2020 yarası 3. uygulama

dönemine ilişkin tahmini yatırım tutarı" verilerine dayanılarak yapılan açıklamaya göre, Enerjisa Dağıtım Şirketleri, son 5 yılda gerçekleştirilen yaklaşık 10,4 milyar lira yatırımla planlanan yatırım miktarının yüzde 38 üzerine çıktı. Böylece Türkiye'deki toplam enerji dağıtım yatırımlarının yüzde 28'ini Enerjisa Dağıtım Şirketleri'nden Başkent EDAŞ, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ gerçekleştirdi.

Yeşil Mütabakat'a uyum Türkiye'ye yeni fırsatlar sunabilir⁸

İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD Türkiye) tarafından düzenlenen, "VII. Sürdürülebilir Finans Forumu" çevrimiçi olarak gerçekleştirildi. Forumda ayrıca "Yeşil Dönüşüm ve Türkiye'nin Yeşil Dönüşümden Alacağı Payın Artırılması" paneli gerçekleştirildi. AB'nin yeni büyüme stratejisi olarak açıkladığı Yeşil Mütabakat'a uyum sürecinin ve tüm dünyanın gündeminde olan yeşil dönüşümün, Türkiye'nin önümüzdeki dönemde bu fırsatlardan faydalanması ve alternatif kaynaklara ulaşması açısından önemli bir fırsat sunduğu vurgulandı. Türkiye'nin potansiyelinin büyüyen iç pazarının yanı sıra, küresel ticaret merkezi konumunu ile insan kaynağının geliştirilmesiyle bağlantılı olduğu belirtildi. OECD tarafından yayınlanan rapora göre, sürdürülebilir kalkınma ilkelerinin uygulanması halinde Türkiye'de yüzde 1.4 oranında istihdam artışının mümkün olduğu hatırlatıldı.

Türetim ekonomisinin ilk somut örneği olan İzmit Çarşısı açıldı⁹

Good4Trust.org, İzmit Belediyesi iş birliği yaparak Türkiye'de bir ilke imza attı. Kocaeli ilindeki işletmeleri, esnafı ve girişimcileri bir araya getiren İzmit Çarşısı projesi Good4Trust.org sitesinde tüketicilerle buluştu. Dünyada bir ilk olan projede izzico ödeme sistemi de komisyon almadan hizmet veriyor. Bölgesel ekonomiyi canlandırmak ve yerel kalkınmayı sağlamak amacıyla kurulan İzmit Çarşısı'nda doğaya ve insana dost ürün ve hizmet üretmeye niyetlenen tüm işletmeler yer alabiliyor.

Enerji Haberleri

Dünyadaki enerji dönüşümü yatırımları yarım trilyon doları geçti¹⁰

BloombergNEF, Energy Transition Investment Trends 2021 raporunu yayınladı. Raporda, 2020 yılında enerji dönüşümüne yapılan yatırımlarda rekor seviyelere ulaşıldığı görülüyor. Tüm dünyayı etkisi altına alan pandeminin enerji sektöründe oluşturduğu hasara rağmen, 2020 yılında enerji dönüşümüne 501,3 milyar dolar yatırım yapıldı. Ayrıca aynı yıl içerisinde yenilenebilir enerji kaynaklarına 303,5 milyar dolar yatırım yapıldığı raporda yer aldı.

Asya'da LNG fiyatlarında rekor kırıldı¹¹

Asya Pasifik'te son yılların en soğuk kışı yaşanması sebebiyle, ülkeler enerji kriziyle karşı karşıya kaldı. Düşük gaz stoğu sebebiyle, Asya'da spot LNG fiyatları yaklaşık olarak 16 kat arttı ve Asya'daki spot market piyasalarında bugüne kadar kaydedilen en yüksek LNG fiyatı oldu. Talebe bağlı olarak yükselen enerji fiyatlarının, yoğun kış koşullarının geçmesiyle birlikte normale dönmesi bekleniyor.

JP Morgan petrol fiyatlarında artış öngörüyor¹²

Petrol fiyatlarının hem Asya hem de uluslararası piyasalarda yukarı yönlü dalgalanması, petrol fiyatlarının yüzde 20' den fazla yükselmesine neden oldu. Özellikle ABD'de yoğun kış koşulları bazı eyaletlerde elektrik kesintilerine, petrol üretim tesislerinde üretim düşüşlerine ve enerji altyapılarının zarar görmesine neden oldu. Bu gelişmeler sonucunda, ABD'de petrol fiyatlarının yükseldiği gözlemlendi. Diğer yandan, JP Morgan stratejistlerinden Kerry Craig, CNBC ile yapmış olduğu röportajda petrol fiyatlarının 5 ila 10 dolar daha artabileceğine değindi. Ayrıca, bu artışın uluslararası seyahatin tekrar eskiye dönmesine ve OPEC'in talebe vereceği cevaba bağlı olduğuna değindi.

Teksas'ta dondurucu soğuklar 4 milyon aboneyi elektriksiz bıraktı¹³

Şubat ayı boyunca devam eden dondurucu soğukların etkisi altında kalan ABD'nin Teksas eyaletinde halkın elektriğe artan talebi nedeniyle dönüşümlü elektrik kesintisi uygulanmak zorunda kalındı. Elektrik kesintilerinin takibini yapan poweroutage.us internet sitesinde 4 milyon 113 bin Teksaslı abonenin kesintiden etkilendiği belirtildi. Joe Biden, sıcaklıkların -2 ile -22 derece arasında değiştiği eyalette federal yardımın önünü açmak için acil durum ilan etmişti. Soğuk hava dalgasının Teksas'taki üretim tesislerini etkilemesi nedeniyle petrol fiyatları 13 ayın zirvesine çıktı. 1 milyon varilden fazla petrol üretimi dururken, boru hatları için mücbir sebep ilanında bulunuldu. Avrupa'da ise Kuzey Denizi petrol piyasası son bir yıldaki en büyük yükselişlerinden birini kaydetti.

Avrupa'da fosil yakıtlar ilk kez yenilenebilirin gerisinde kaldı¹⁴

Avrupa Birliği'nde yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektrik miktarı ilk kez fosil yakıtlardan üretilen elektrik miktarını geçti. Avrupa'da yaşanan bu gelişmeye yenilenebilir enerjinin geleceği için olumlu bir gösterge olarak bakılıyor. 2020 yılında AB ülkelerinin tükettiği elektriğin yüzde 38'inin yenilenebilir enerji kaynaklarından yüzde 37'sinin ise fosil yakıtlardan elde edildiği kayıtlara geçti.

Avrupa'da elektrikli araç satışında büyük artış¹⁵

Alman otomobil üreticisi Volkswagen 2020 yılı son çeyreğinde elektrikli araç satışlarında tarihi rekor kırdı. Volkswagen böylece ilk kez en büyük rakiplerinden biri olan Tesla'dan daha fazla elektrikli araç sattı. 192 bin elektrikli araç satış rakamına ulaşan Volkswagen'e karşı Tesla söz konusu dönemde 181 bin elektrikli araç satışı yaptı. Ayrıca 2020 yılında 1,4 milyon adet elektrikli araç satışı yapan Avrupa, ilk defa Çin'i geçti.

Almanya elektrikli araçlara verdiği teşvikleri 6 kat artırdı¹⁶

Almanya Federal Ekonomi ve İhracat Denetimi Dairesi verilerine göre, 2020 yılında elektrikli ve hibrit araçlar için 652 milyon euro teşvik verildi. 2019 yılındaki 98 milyon euro teşvik miktarı gözönüne alındığında 6 kattan fazla bir artış ortaya çıkıyor. Böylece, devlet teşviklerinde bir önceki yıla oranla yüzde 665 oranında artış kaydedilmiş oldu. Ülkede 2019'da 51 bin 73 bin elektrikli ve hibrit araç trafiğe çıkarken, bu sayı 2020'de 229 bine ulaştı. Emisyon salımı hedeflerine ulaşılması için 2030'a kadar trafikte 7 ile 10 milyon elektrikli otomobilin olması hedefleniyor.

Norveç'te elektrikli araçların pazar payı yüzde 50'yi geçti¹⁷

Dünyanın sayılı petrol üreticisi ülkelerinden olan Norveç, bir yılda fosil yakıtlarla çalışan araçlardan daha çok elektrikli araçların satıldığı ilk ülke oldu. Norveç Yol Federasyonu (OFV) verilerine göre, 2020 yılında satılan 141 bin 412 aracın yüzde 54,3'ü elektrikle çalışıyor. 2019 yılında bu oran yüzde 42,4'tü.

Biol'dan enerji dönüşümüne dair açıklamalar¹⁸

Uluslararası Enerji Ajansı Başkanı Dr. Fatih Birol, Sabancı Üniversitesi İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi'nin (IIEC) düzenlediği "Küresel Enerji ve İklim Politikalarında Yeni Bir Dönem: Yeni ABD Yönetimi Gündemi" başlıklı panelde enerji ve iklim ilişkisi konusunda küresel değerlendirmeler yaptı. Konuşmasında, enerji ve iklim ilişkisinde sihirli kelimenin "inovasyon" olduğunu ifade eden Birol, 2050 yılında net sıfır emisyon hedefi için gerekli olan teknolojilerin piyasaya hazır hale getirilmesi için çok kapsamlı bir yenilenmeye ihtiyaç olduğunu belirtti. Birol, "Doğrudan karbon yakalama ve depolamadan, elektrikli arabalara ve diğer hususlara uzanan geniş bir çerçevede inovasyona büyük oranda ihtiyacımız var" dedi. Fatih Birol ayrıca, Türkiye'nin enerji dönüşümüne yönelik ulusal çapta hazırlanması gerektiğini de vurguladı.

Enerji Haberleri

Biden, temiz enerji araştırmalarına 100 milyon dolar daha ekliyor¹⁹

ABD Enerji Bakanlığı (DOE), Başkan Biden'in iklim gündeminin bir parçası olarak temiz enerji teknolojisi araştırmalarına 100 milyon dolar daha ilave edeceğini açıkladı. Beyaz Saray, Başkan'ın 2050'ye kadar net sıfır emisyon hedefini desteklemek için yeni bir İklim İnovasyonu Çalışma Grubu'nun kurulduğunu da duyurdu. Yeni grup net sıfır binalar, bugünün alternatiflerinin onda biri maliyetinde enerji depolama çözümleri ile uçaklar ve gemiler için sürdürülebilir yakıtlar konularındaki araştırmaları geliştirmek için çalışacak. Ayrıca, sürdürülebilir iklimlendirme, karbonsuz ısı ve sıfır karbonlu enerji santralleriyle çalışacak bir şebeke planına da öncelik verecek.

2030'da hidrojene yatırım 300 milyar dolara ulaşacak²⁰

Hidrojen Konseyi ve McKinsey & Company'nin müşterek raporuna göre, 30'dan fazla ülkede yaklaşık 228 büyük ölçekli hidrojen projesinin şimdiden açıklandığı dile getirildi. Bu projelerin yüzde 85'inin Avrupa, Asya ve Avustralya'da yürütülecek. Ayrıca raporda, planlama aşamasında olan veya yapım aşamasına geçmiş projelere 80 milyar dolar tutarında fon ayrıldığı belirtildi. Hidrojen Konseyi üyeleri toplu olarak 2025'e kadar toplam hidrojen yatırımlarında 6 kat, 2030'a kadar 16 kat artış olacağını tahmin ediyor.

Amerika, Paris Anlaşması'na yeniden katıldı²¹

Trump yönetimi ulusal ve uluslararası tepkilere rağmen, 2019'da Paris Anlaşması'ndan çekileceğini duyurmuş, 4 Kasım 2020'de ise resmi olarak anlaşmaya taraf olmaktan ayrılmıştı. Yeni dönemde Biden yönetimi ise, bu politikadan vazgeçerek 19 Şubat 2021'de Paris Anlaşması'na yeniden taraf oldu. Bu gelişmenin ardından, Birleşmiş Milletler İklim Şefi Christiana Figueres ABD'nin anlaşmaya yeniden katılmasının önemli bir politik sembol olacağına ve iklim değişikliğini reddeden ve ekonomisi güçlü olan ülkelere örnek olacağına inandığını belirtti.

2015'te imzalanan Paris Anlaşması konusunda şimdiye kadar yeterince geç kalındığını vurgulayan Figueres ve BM genel sekreteri António Guterres, ABD'nin anlaşmaya yeniden taraf olmasının ve görevlerini yerine getirmesinin karbon salımını düşürme konusunda birçok ülkeyi olumlu yönde etkileyeceğine inanıyor.

Bitcoin'e harcanan enerji gündemde²²

Özel bilgisayarlar ve işlemciler tarafından karmaşık hesaplamalar gerçekleştirilerek yapılan Bitcoin üretimi için 1 yılda harcanan enerji Arjantin'in tükettiği elektriği geride bırakırken Türkiye'nin yıllık elektrik tüketiminin yüzde 40'ını aştı. İngiliz Cambridge Üniversitesi'nin hesaplamasına göre, Bitcoin üreticileri bir ülke olsaydı, dünyanın en fazla elektrik tüketen 30'uncu ülkesi olacaktı. Ayrıca, enerjide dönüşüm için birçok adım atan Tesla'nın Bitcoin'e yatırım yapması sonrasında elektrik tüketiminin daha da artacağı düşünülüyor. Kripto para birimlerinden kaynaklı karbon salımının yüksek olması nedeniyle bu para birimlerine karbon vergisi uygulanması öneriliyor.

Pandemide ozon kirliliği seviyesinde düşüş²³

Geophysical Research Letters tarafından yayınlanan rapora göre 2020 yılının ilkbahar ve yaz aylarında Kuzey yarımküredeki ozon kirliliği ortalama yüzde 7 düştü. 2020 yılının tamamında dünya çapında trafik emisyonları yüzde 14, hava trafiği kirliliği yüzde 40 azaldı. Yetkililer, 45 adet hava tahmin balonundan toplanan verilere göre, son 20 yıldır böyle hızlı bir düşüşün yaşanmadığını bildiriyor.

Fransa'daki davada devlet iklim mücadelesinde yetersiz bulundu²⁴

Fransız mahkemesi, 2018'de başlatılan tarihi iklim davasında, hükümetin yeterli eylemde bulunmadığına karar verdi. Fransız STK'ları tarafından 2018'de başlatılan tarihi iklim davasında l'Affaire du Siècle'de, Paris İdare Mahkemesi, Fransa'nın iklim kriziyle mücadele etmek için yeterli iklim eyleminde bulunmadığını tespit etti. Mahkeme, Fransız

hükümetine emisyon azaltımlarını artırması için ek önlemler alması talimatını verdi. 2019'da Hollanda'da Urgenda davasındaki dönüm noktası niteliğindeki kararın ve İrlanda Yüksek Mahkemesinin 2020'de Ulusal İklim Davası'na ilişkin kararının ardından, Fransa, vatandaşlarını iklim krizinden korunma konusunda başarısız olan üçüncü AB üyesi devlet oldu.

Fosil yakıtlar 5 kişiden 1'ini öldürüyor²⁵

Birmingham Üniversitesi, Leicester Üniversitesi ve University College London iş birliğiyle Harvard Üniversitesi'nde yürütülen yeni bir araştırmaya göre, fosil yakıt kullanımı kaynaklı hava kirliliğinin dünya çapındaki ölümlerin yüzde 20'sinden sorumlu olduğu belirlendi. Hava kirliliği kaynaklı felç ve kanser başta olmak üzere 2018 yılında 8,7 milyon insan hayatını kaybetti. Daha önce yapılan başka bir araştırmada bu rakam 4,2 milyon olarak belirlenmişti. Hava kirliliğinin neden olduğu işgücü kaybı ve sağlık harcamalarının toplamı da 2,8 trilyon dolar olarak saptandı. Fosil yakıt kullanımı kaynaklı ölümlerin en çok etkilendiği ülkeler ise Çin ve Hindistan olarak belirlendi.

İnsan vücudu elektronik cihazlara güç sağlamak için elektrik depolayabilir mi?²⁶

Colorado Boulder Üniversitesi'ndeki (CU Boulder) araştırmacılar, Matrix'in kurgusal film evrenine mükemmel bir şekilde uyan, insanların robotlar için güç kaynağı olarak kullanıldığı bir teknoloji geliştirdi. Bilim adamları, insan vücudunu biyolojik bir pile dönüştürdüğü iddia edilen uygun fiyatlı ve geri dönüştürülebilir be giyilebilir bir cihaz yarattı. Cilde temas eden herhangi bir aksesuar gibi kolayca takılabilen esnek cihaz, vücudun iç sıcaklığını elektriğe dönüştürmek için termoelektrik jeneratörler içeriyor. Polyimine adı verilen esnek bir malzemeden üretilen cihazın tabanında ince termoelektrik çipler bulunuyor ve minyatür bir bilgisayar anakartı olan bir bileziğe benziyor. Cihazın her santimetrekare cilt alanı için yaklaşık bir volt enerji üretebileceği, bunun da saatler veya hareket izleyicileri gibi elektronik cihazlara güç sağlamak için yeterli olacağı söyleniyor.

Referanslar

1. "Türkiye, TANAP'tan bugüne kadar 9,4 milyar metreküp doğal gaz aldı", ETKB, 11 Şubat 2021
<https://enerji.gov.tr/haber-detay?id=779>
2. "Elektrik santrallerinde doğal gaz tüketimi arttı", TRT Haber, 24 Şubat 2021
<https://www.trthaber.com/haber/ekonomi/elektrik-santrallerinde-dogal-gaz-tuketimi-artti-559161.html>
3. "Rüzgardan elektrik üretiminde rekor kırıldı", ETKB, 23 Şubat 2021
<https://enerji.gov.tr/haber-detay?id=784>
4. " 1/2/2021 Tarihli ve 3471 sayılı Cumhurbaşkanlığı ek", Resmi Gazete, 1 Şubat 2021
<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/02/20210202-8.pdf>
5. " YEKDEM'de yeni fiyatlar ve yöntem yayınlandı", Yeşil Ekonomi, 30 Ocak 2021
<https://yesilekonomi.com/yekdemde-yeni-fiyatlar-ve-yontem-yayinlandi/>
6. " İklim Değişikliğiyle Mücadele Sonuç Bildirgesi Yayımlandı: Paris Anlaşması'na Yer Verilmedi", İklim Haber, 17 Şubat 2021
<https://www.iklimhaber.org/iklim-degisikligiyle-mucadele-sonuc-bildirgesi-yayinlandi-paris-anlasmasina-yer-verilmedi/>
7. " Türkiye'deki toplam enerji dağıtım yatırımlarının yüzde 28'i Enerjisa'dan", Dünya Gazetesi, 26 Şubat 2021
<https://www.dunya.com/sirketler/turkiyedeki-toplam-enerji-dagitim-yatirimlarinin-yuzde-28i-enerjisadan-haberi-612451>
8. " 7. Sürdürülebilir Finans Forumundan Döngüsel Ekonomi Çağrısı", EKOIQ, 24 Şubat 2021
<https://ekoicq.com/2021/02/24/7-surdurulebilir-finans-forumundan-dongusel-ekonomi-cagrisi/>
9. " Üretim Ekonomisinin ilk Somut Örneği olan İzmit Çarşısı Açıldı", Good4Trust, 9 Şubat 2021
<https://blog.good4trust.org/2021/02/09/uretim-ekonomisinin-ilk-somut-ornege-olan-izmit-carsisi-acildi/>
10. " Energy Transition Investment Hit \$500 Billion in 2020 – For First Time", BloombergNEF, 19 Ocak 2021
<https://about.bnef.com/blog/energy-transition-investment-hit-500-billion-in-2020-for-first-time/#:~:text=London%20and%20New%20York%2C%20January.by%20the%20Covid%2D19%20pandemic>
11. " Asya'da artan enerji talebi LNG fiyatlarını rekora taşıdı", Anadolu Ajansı, 22 Ocak 2021
<https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/asyada-artan-enerji-talebi-lng-fiyatlarini-rekora-tasidi/2119310>
12. "JPMorgan says two factors could drive up oil prices by another \$5 to \$10 per barrel", CNBC, 19 Şubat 2021
<https://www.cnbc.com/2021/02/19/jpmorgan-says-two-things-could-push-up-oil-prices-by-another-5-to-10-per-barrel.html>
13. "Dondurucu soğuklar Teksas'ta 4 milyon kişiyi elektriksiz bıraktı", Yeşil Gazete, 16 Şubat 2021
<https://yesilgazete.org/dondurucu-soguklar-teksasta-4-milyon-kisiyi-elektriksiz-birakti/>
14. "Renewable electricity topped fossil generation in EU for first time in 2020", IEEFA, 25 Ocak 2021
<https://ieefa.org/renewable-electricity-topped-fossil-generation-in-eu-for-first-time-in-2020/>
15. Sören Amelang "Volkswagen sells more electric cars than Tesla for first time – consultancy", Clean Energy Wire, 22 Şubat 2021
<https://www.cleanenergywire.org/news/volkswagen-sells-more-electric-cars-tesla-first-time-consultancy>
16. "Almanya'nın elektrikli araç teşvikleri 6 kat arttı", Enerji Günlüğü, 9 Ocak 2021
<https://www.enerjigunlugu.net/almanyanin-elektrikli-arac-tesvikleri-6-kat-artti-40802h.htm>
17. "Norveç'te elektrikli araçların pazar payı yüzde 50'yi geçti", Enerji Günlüğü, 5 Ocak 2021
<https://www.enerjigunlugu.net/norvecte-elektrikli-araclarin-pazar-payi-yuzde-50yi-gecti-40738h.htm>
18. "Türkiye, enerji dönüşümüne hazırlanmalı", Dünya Gazetesi, 24 Şubat 2021
<https://www.dunya.com/sectorler/enerji/turkiye-enerji-donusumune-hazirlanmali-haberi-612085>
19. Dimitris Mavrokefalidis, "Biden injects \$100m into green energy tech research", Energy Live News, 12 Şubat 2021
<https://www.energylivenews.com/2021/02/12/biden-injects-100m-into-green-energy-tech-research/>
20. Dimitris Mavrokefalidis, "Global spending in hydrogen projects to reach \$300bn by 2030", Energy Live News, 19 Şubat 2021
<https://www.energylivenews.com/2021/02/19/global-spending-in-hydrogen-projects-to-reach-300bn-by-2030/>
21. "US makes official return to Paris climate pact", The Guardian, 19 Şubat 2021
<https://www.theguardian.com/environment/2021/feb/19/us-official-return-paris-climate-pact>
22. "Bitcoin için bir yılda harcanan enerji, Türkiye'nin yıllık elektrik tüketiminin yüzde 40'ını aştı", BBC Türkçe, 11 Şubat 2021
<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-56016470>
23. Ncar & Ucar, "Ozone pollution levels dropped early in pandemic", PHYS Org, 19 Şubat 2021
<https://phys.org/news/2021-02-ozone-pollution-early-pandemic.html>
24. "Fransa'da Yüzyılın Davası'nda Tarihi Karar: Devlet İklim Değişikliği Mücadelesinde Yetersiz", EKO IQ, 4 Şubat 2021
<https://ekoicq.com/2021/02/04/fransada-yuzyilin-davasinda-tarihi-karar-devlet-iklim-degisikligi-mucadelesinde-yetersiz/>
25. Charlie Porterfield, "Fossil Fuel Pollution Caused Nearly 1 In 5 Global Deaths In 2018, Groundbreaking Study Suggests", Forbes, 9 Şubat 2021
<https://www.forbes.com/sites/charlieporterfield/2021/02/09/fossil-fuel-pollution-caused-nearly-1-in-5-global-deaths-in-2018-groundbreaking-study-suggests/?sh=68e099bd665f>
26. "Matrix-style tech turns you into a battery!", Energy Live News, 12 Şubat 2021
<https://www.energylivenews.com/2021/02/12/matrix-style-tech-turns-you-into-a-battery/>